

Indenrigsministeren (Steel): Det forekommer mig, at, uagtet der er udtalt temmelig afvigende Meninger om Sigtelsesmaasigheden af de Bestemmelser, der indeholdes i nærværende Lovforslag, have dog de hidtilværende Talere i en væsentlig Grad været enige deri, at det maa erkjendes, at der er Anledning til at tage under Overveielse, hvorledes man kan lide at Ciere af smaa Eiendomme paa Landet Afgang til Laan paa nogenlunde billige Vilkaar, paa Vilkaar, der ikke blive mere trykkende for dem, end Vilkaarene ere for dem, der sidde i større Forhold og efter deres Livsstillings have større Afgang til at skaffe sig Laan. Maalet, man sigter til, er selvsølgelig, at søge at bidrage til at løfte en Samfunds-klasse, som det maa erkjendes har levet og virket, og for Tiden lever og virker under trange og meget hyppig under haarde Kaar. Dersom det virkelig er en Opgave — og det tror jeg, man maa erkjende — for Staten at bidrage Sit til at fremme en talrig Samfunds-klasses Vel ved at søge at skaffe den billigere Vilkaar, end den hidtil har levet under, tror jeg ikke, man maa være altfor nøieregnende ved Bestemmelsen af de Midler, man vil anvende til Opnaaelsen af et saadant Formaal. Det er fra den Side, at Regjeringen har set Sagen ved Udarbejdelsen af det Lovforslag, som her foreligger, og ihvorvel der kan være forskellige Meninger om, hvorvidt Regjeringen har truffet netop det Rette, og ihvorvel jeg ogsaa for min Part skal indrømme, at der kan være Betænkeligheder ved Foranstaltningen i det Hele taget eller ved enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, haaber jeg dog, at man skal blive enig deri, at man ved fælles Tilsammen vil søge at fremme det, som har været Regjeringens Formaal. Der maa jo først opafstes det Spørgsmaal, om der da ogsaa virkelig er Trang tilstede til en saadan Foranstaltning som foreslaaet, om det virkelig forholder sig saaledes, at Cierne af smaa Eiendomme paa Landet have meget stor Bønhed ved at faae Laan, ja, som det blev udtalt af en af de ærede Talere, som ellers ikke talte til Gunst for Lovforslaget, at det næsten er en Umulighed for Smaaieiere at erhverve sig Laan. Man maa altsaa først undersøge, om der er Trang tilstede for en Foranstaltning til at skaffe saadanne Smaaieiere Laan. Jeg maa tilstaa, at ogsaa jeg til en Tid har næret den Tvivl, som nu synes at næres fra en enkelt Side. Jeg har troet, at den Trang, der var til smaa Laan paa Landet, væsentlig vilde kunne afhjælpes af Sparekasserne. At det ikke vilde kunne ske fra Kreditforeningerne, ligger jo allerede i den Bestemmelse, at den Sum, der kan udlaanes i Eiendomme ifølge deres Statutter, er begrændset; men, som det fra flere Sider er bemærket, ere Kreditforeningerne derhos neppe i nogen særlig Grad tilbøielige til i overordentlig stort Omfang at indlade sig paa Ydelse af Smaalaaen. Der er imidlertid kommet saa mange Til-

kjendegivelser fra forskellige Sider i Landet og navnlig fra Sjælland — jeg tror meget mindre fra Derne — om, at der i Virkeligheden eksisterer en meget stor Trang til at skaffe Ciere af mindre Landeiendomme Afgang til Laan, hvorved de kunne betrygge og sikre deres Stilling og Besiddelsen af deres Eiendom, og hvorved de kunne bidrage til en Forbedring af deres Forhold, at det maa anses for sikkert, at der virkelig er en saadan Trang tilstede. Det har meget hyppigt været Tilfældet, at Smaaafolk ere blevne nødt til at skaffe sig Laan paa meget, meget byrdesulde Betingelser, ja stundom paa Betingelser saa byrdesulde, at man knap gjør sig nogen Forestilling derom. Det er blevet mig sagt, at, hvor villige end Sparekasserne paa mange Steder ere til netop at komme Smaaafolk til Hjælp ved Laan, strækker deres Midler paa ingen Maade til, og at der i det Hele taget omkring paa Landet er langt større Trang for Smaaafolk til paa en billig og rimelig Maade at faae ordnet Prioritetslaan, end man forestiller sig. Jeg har ikke kunnet undlade at lægge Mærke til og lægge Vægt paa saamange Stemmer, som have lydt til mig fra forskellige Steder i Landet og navnlig fra Sjælland. Det er Grunden, hvorfor jeg har troet, at det var et Formaal, som Lovgivningsmagten burde bestrænge sig alvorligt med, igjennem rimelige Opoffelser at komme Smaaafolk til Hjælp paa dette Omraade. Men sæt nu, at vi indrømme, at der virkelig er en saadan Trang tilstede — og det er dog de Fleste tilbøielige til, idetmindste for mange Steders Vedkommende — saa spørges der: Kan denne ikke afhjælpes paa anden Vis end ved Oprettelsen af nye Kreditforeninger, er det ikke den rimeligste og nærmest for Die liggende Foranstaltning den, at henvisse de Aaagjældende til de allerede bestaaende Institutter? Jeg tilstaa at jeg tror, at denne Foranstaltning vilde være ufyldstgjørende. Det Formaal, som ligger for de Kreditforeninger, hvorom her er Tale, er ikke lidet forskjelligt fra det Formaal, som de øvrige Kreditforeninger have sat sig, og de forandrede Bestemmelser, hvorunder Laanene skulle tilstaaes, de Begunstigelser, der tilsigtes ydede af Staten — jeg regner derunder Rentegarantien — vilde medføre, at det maatte blive en hel ny lille Afdeling af de bestaaende Kreditforeninger, hvorfor der maatte anordnes en særegen Bestyrelse forskjellig fra den øvrige, om hvilken der vilde blive Tale (Afbrydelse af C. Møller). Sa, jeg kan ikke se Andet, end at Betingelserne for disse Laan ere saa forskellige fra Betingelserne for andre, at de maatte gives af et Institut for sig. Men har man derhos ogsaa Sikkerhed for, at de bestaaende Kreditforeninger ere meget villige til at paatage sig den Uleilighed, som vilde følge med at arrangere disse smaa Laan, uden at have et klækkeligt Nederlag for Uleiligheden? Ligger der ikke ved Siden af Villigheden til at tilbyde Hjælp